

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Verus Ecclesiasticus Vocationem suam cognoscendi Avidus, Eidemqve Correspondendi Studiosus

Mansi, Giuseppe

Francofurti ad Mœnum, 1693

Cap. V. Sacrificium incruentum, bonorum nostrorum spiritualium, ac
temporalium fons est indeficienter scaturiens

urn:nbn:de:hbz:466:1-38106

spumans, ac exundans. Quomodo ergo non debet placere, gratumque esse Patri æterno sacrificium istud, in quo repositi sunt, ac reclusi thesauri meritorum valoris infiniti? Advertendum tamen est, juxta sanam, bonamque Theologiam, quod licet sacrificium istud ex parte Principalis offerentis ac oblati Christi, infiniti sit valoris quoad effectum impetrandi, limitati tamen quoad effectum intentum.

Caput Quintum.

Sacrificium incruentum, bonorum nostrorum spiritualium ac temporalium fons est indeficienter scaturiens.

Verissimum est, quod notat S. Augustinus, lib. 1. com. advers. leg. & Proph. cap. 18. Deum non indigere nostris sacrificiis, at verò nos illis summè opus habemus, ob varia, multipliciaque bona, quæ nobis ex illis obveniunt: *Sacrificiis Deum non egere, quis negit? sed nec laudibus nostris eget, verum sic nobis, non illi utile est laudare Deum. sic nobis, non illi utile est offerre sacrificium.* Quia ergo Providentia divina sciebat, perpetuis nos, conti-

continuisque premiis ac urgeri malis, etenim
*circumdederunt nos mala, quorum non est
 merus*, tali modo sacrificiū illud in-
 instituit, ut semper ad nutū cuiusvis sacerdotis
 offerri possit, ac immolari; quapropter
 Ecclesia à sancto spiritu directa, plures
 dinavit in exordio missæ efficaces dicentem
 preces, optimè sciens illas, oblationi
 propitiæ associatas, facillime exaudientem.
 S. Philippus Neri, ut Deo tam propitiū
 quam proximi commendaret necessitatibus
 nullum aptius opportuniusve noverat remedium
 us, quam in Missa, quod optimè advertit
 die, quando sollicitus erat, curabatur
 conversionem quatuor fratrum Hebræo-
 rum, qui post multos in catechizando, et
 hortando, conferendo consumptos labor-
 res, manebant pertinaces, ut ergo de
 reportaret victoriam, statuit proximè
 ne in missa vim quasi inferre DEO, per
 ces speciales, quarum copiam in Missa
 suppeditat Ecclesia, cessitque feliciter
 pia intentio, siquidem eodem ipso tempore
 quo sanctus celebrabat, quatuor illi resolu-
 runt, se velle fieri Christianos, dumque
 ex illis ita graviter decumberet, ut de-
 rarent de illo medici, illum instanter in
 sa Deo commendavit, simulque cum salute
 mæ, corporis quoque sanitatem conse-

tus est; per quod hoc nobis reliquit documentum, quod si in omni loco ac tempore preces sint efficaces, in illo sacrificio videantur esse omnipotentes: Hinc bene in ser. 48. dicit discipulus: *Oratio tua citius exaudietur in Ecclesia, in presentia Dei, & etiam sacerdotis celebrantis, quia quilibet Sacerdos, in qualibet Missa, tenetur orare pro circumstantibus, implorando pro illis affluentiam benedictionum, gratiarumque cœlestium, unde post consecrationem rogamus; *Omni benedictione cœlesti, & gratia repleamur, talis enim virtus est, ac efficacia Missæ, ut divinae beneficentiæ inexhaustos aperiat thesauros, illosque larga, liberalique manu super nos cogat descendere.**

Duo illustria habemus testimonia, circa excellentiam, prærogativas, ac privilegia Missæ, unū S. Francisci de Sales, alterum Dominæ Cantal, primogenitæ illius in spiritu filia, singularis virtutis ac pietatis personæ: l. 3. *Cōsulebathæc suis Religiosis, ut omni die audirent sacrum, idque ex hoc motivo, quod exinde accresceret animæ magna vis ac fortitudo, ad residui diei sufferenda onera, ac labores, eo quod mane tā vicinæ fuissent Salvatoris, realiter in illo sacrificio præseti. S. Franciscus l. 3. Ep. 13, interrogatus, quodnā foret me-*

Z

me-

melius, aut incunbere orationi mentali
 audire missam? Respondit, hoc debere pra-
 ferri, siquidem praesentia humanitatis Ch-
 risti in Missa, mentali solum praesentia nec
 compensari; ex quo licet deducere, cur
 etiam Ecclesia tam strictè mandet, urgeat
 Missae sacrificii assistentiam. Verum,
 Sacerdotibus formemus hic argumentum
 à minori, ad majus. Si oratio mentalis
 non obstante quod fodina sit amoris Divini
 veri Spiritus ac virtutis, licet sit fons
 narius perfectionis, ac sanctitatis, de
 filio sancti adeo illuminati, ob praesentiam
 actualem Christi, bonaque, quae ex
 derivantur, postponi debeat oblatio
 cruentae, quanta, qualiaque bona ex
 non referet Sacerdos, qui est inimicus
 nister? Quam aegrè, quam difficulter
 agitur vita immaculata, ac pura, dum
 vasa portamus, quae faciunt invicem angustari.
 Et tamen, prout notat S. Carolus, legitur
 que in Ecclesiae Mediolanensis actis
 venialia peccata hoc etiam Sacramento
 tuntur, ut meritò dicat Ambrosius, quod
 hunc quotidianum sumi in remedium quorundam
 ne infirmitatis. Vires praebet; ut in cruce
 nibus fideles puros & integros, atque à tem-
 tionum impetu incolumes se conservent.

illa Ambrosii sententia, etiam à sancto Ber-
 nardino Senensi comprobatur: T. I. Ser. 54. ar.
 3. c. 2. *Contingere potest, quod tanta devotio-
 ne mens per sumptionem sacramenti in Domino
 absterbeatur, quod ab omnibus venialibus ex-
 pyretur.* Eodemque loco pro nostra con-
 solatione adfert textum quendam sancti
 Thomæ, in quo clarè affirmat proprium esse
 Sacramento Altaris abstergere, ac mundare
 conscientias ab humanæ lordibus fragilita-
 tis: *Hoc Sacramentum secundum Thomam,
 ablutio scelerum nominatur, vel quia futura
 impedit, vel quia virtute illius Sacramenti
 Deus illa, quæ non sunt in hominis conscientia,
 vel sunt oblita dimittit.* Si hujuscemodi ef-
 fectus, in quo vis operetur homine sacrosan-
 cta Eucharistia, quanto plus in nobis, qui
 illius non solum sumus participes, verum e-
 iam instrumenta, ac ministri? Ideo sumen-
 do ablutioem oramus: *Presta, ut in me
 non remaneat scelerum macula, quem pura &
 sancta refecerunt Sacramenta:* Scriptum sci-
 mus, *Charitas operit multitudinem peccato-
 rum,* quanto amplius, efficaciusque id præ-
 stabit sacra Eucharistia, quæ, *Est Sacramen-
 tum amoris, ex quo* (sunt verba sancti Lau-
 rentii Justiniani ser. de Euchar.) *ferventior in-
 tectione, & in ipsius frequentatione efficitur
 arden-*

ardentior; atque ex hoc beatissimo incendio
 omnis scoria, omnes maculae consumuntur,
 quæ animæ puritati ac pulchritudini ob-
 stant, unde consulit S. Joannes Damascenus
 l. 4. de fide Orthod. cap. 14. *Demus operam,
 divini ignis susceptionem inardescamus, De-*
efficiamur.

Porrò, frequens celebratio unum
 bonum Sacerdotibus confert, non minus
 utile ac proficuum quam præcedens, quæ
 internam illuminationem, tanquam in-
 ligentiæ superiores, inferiores, id est
 ac sæculares instruunt, ac illustrant. *Por-*
cramentum & communionem participantibus
vinas illuminationes, scribit Albertus Ma-
 gnus. T. 21. de Euchar. dist. 4. cap. 25. *Ad-*
ad eum, & illuminamini, quia lux est,
 consulit S. Ambrosius, utens illis Palæ-
 verbis; & nonne id deberet esse verissimè
 familiarissimū illum nostrum ad ipsum
 sum, dum non solū facie ad faciem cum
 nostro agimus, verum etiam manibus
 stris ipsum contrectamus? Redux ad
 lum ex monte Sinai Moyses, in quo cum
 facie ad faciem fuerat locutus, vultum
 lit a deo resplendentem, luminosum, et
 que fulgentem, ut fixis oculis nemo
 tum ejus posset intèdere; est sacerdos

angelici, qui omni mane digni fiunt domestico illo ac familiari consortio, non recedent ab Altari, non dico Moysis instar, facie cincta fulgore, sed anima ac mente totaliter illustrata? Duo illi discipuli pergentes in Emaus, occulta verbi incarnati virtute, quod sub occulta forma illis præsens aderat, ita incaluerunt, ut sibi invicem postea referrent: *Nonne cor nostrum ardens erat in nobis, cum loqueretur in via?* Et ii sacerdotes, qui cum ipso agunt omni die, sensibus, sub speciebus ac accidentibus panis abscondito, fide autem per Deum manifesto, non persentient suis in cordibus, sancti astum amoris? *Experientiâ certâ clarâque constat, quod qui cum spiritu, ac congrua devotione frequenter celebrant, lumen non ordinarium, sed magnam Dei acquirant cognitionem, ad quod non parum juvat, ac conducit viva consideratio magnitudinis, ac excellentiæ hospitis, quem intra nos recipimus. Adjungamus hisce, vitam hanc nostram præsentem continuum esse bellum, jugem ac implacabile, omnibusq; mortalibus communem militiam, siquidem, militia est vita hominis super terram; nos autem Sacerdotes præ reliquis omnibus, amplius persentimus hostis infernalis insultus, quia illi multarum animarum*

marum subtrahimus prædam, iisque ad ce-
 lum iter, viamque pandimus, prout è con-
 tra malo nostro exemplo, ac lapsu, multorum
 aliorum sumus causa ruinae, ideoque fecerit
 deus ille æternus providere nobis voluit
 sacrificio isto ac sacramento, ut nobis fieret
 pro firmo scuto, ac inexpugnabili propu-
 culo contra omnes inferni fraudes ac ma-
 nas, unde dum sacratissimum libamus
 guinem cum summa confidentia dicere so-
 lebimus: *ab inimicis meis salvus ero*; Præ-
 quam, quod cum primum sacrum indume-
 tum assumimus, amictumque imponimus
 Ecclesia ordinaverit, ut illud cassidis in-
 fortissimæ acciperemus, unde & hæc præ-
 scribit dicendam orationem: *Impiis Do-*
mine capiti meo galeam salutis, ad expugnandos
diabolicos incursus. S. Bernardus
Ser. 54. a. 3. cap. 2. consulit, ut summam illius
 Sacramento habeamus confidentiam, præ-
 mittitque illius ope, *consternationem*
exterius, & defensionem, ac conservationem
interius, convenitque hoc totum
 iis, quæ dicit S. Joannes Chryso-
Hom. 43. in Matth. id est, quod viso sacra-
 mento sanguine pavidi tremesque aufugiant
 Dæmones, adjutores accedant Angeli,
 cum claudentes, cœlum referantes.

undique impetitus à potestate infernali, nihilominus tamen se securum æstimabat, quia Deo se sperabat vicinum: *Pone me juxta te, & cujusvis manus pugnet contra me: c. 17. v. 3.* Quomodo ergo timere poterit Sacerdos, tam arctè Deo unitus tam corporaliter, quam spiritualiter? Inter alias à Deo sanctæ Brigittæ factas revelationes, una est *lib. 4. cap. 58.* apprimè proposito nostro serviens: *Sicut ex uno verbo, quod dixi, ego sum, corruerunt hostes mei corporaliter in terram, sic dicto verbo meo, videlicet, hoc est corpus meum, fugiunt Dæmones à tentando animas offerentium, nec auderent redire ad eos cum tanta audacia, si affectus peccandi non remaneret; hinc est, quod S. Cyprianus, qui perfectè cognoscebat vim & energiam Eucharistiæ in iis qui dignè ad illam accesserint, attestetur se suo tempore non reperisse armaturam fortio- rem ad Dæmonis Infernique retundendos ictus, pane illo cœlesti: Quos tutos esse contra adversarios volumus, munimento Dominica saturitatis armemus. Ep. 54. ad Cornel. pp.*

Alius iterum fructus, non tantum proficuum, sed etiam delectabilis oritur ex sacramento illius frequentatione, estque consolatio quædam, ac gustus spiritualis, quo solet alleviari, ac erigi, ut cum fervore ac alacritate

tate vitæ spiritualis decurrat viam. *Animo
meri hujus fortitudo hilaritate inexplicabili
rificat, & delectat*, inquit supracitatus C
prianus *in cæna Domini*, Sufficiat, inter innum
ra alia, duo tantum hujus rei exempla pro
ftimonio referre. S. Philippus Neri
mendo ac Lambendo calicem, tam excel
vam expertus est dulcedinem, ut famelic
fantis instar, maternorum uberum adhaere
tis papillis, labra sua vix ab illo abstrahere,
amovere posset, ita ut etiam hodie dum mos
sus appareant illi impressi, in signum eviden
tissimum consolationis sensibilis quæ
percipiebat. S. Thomas de Villa nova
de corp. Christi refert de S. Ruperto Abbate,
quod, dū aliquamdiu restitisset suæ ad lectu
dotium promotioni, tandem agnoscens
divinā voluntatem, acquevisse Ordinationem,
ac suscepisse sacrum Ordinem, nocte
subsequente primam missæ celebrationem
hujusmodi habuisse apparitionem: *Illius
mnis Christus apparuit, corpore quidem
cus, sed occultata facie, ut ab eo vultum
videre non posset, qui ei membratim sic
sus est, ut neque sigillum cera tam intime
primi posse videretur, tantaque fuit ex
impressionem in eo orta delectatio, ut excitationem
agnosceret, quia nisi cito voluptas illa periret*

fisset animam illius, suo impetu secum à corpore rapuisset.

Delectationi huic spirituali, adjungamus utilitates innumerabiles temporales, quæ ex hoc sacrificio ac Sacramento à recipientibus illud, percipiuntur, & obtinentur. Refugium est in bellis unicum, ac præsentissimum, cujus rei testimoniis plenæ sunt historiæ, ac præter alias, illud confirmat id, quod contigit Darocæ. Civitati illi ultimum minitabantur excidium Barbari, ut autem prudentes Sacerdotes à tanta strage ac ruina liberarent patriam, tamque periculosam prævenirent irruptionem, recursum suum habuerunt non ad armatos, aut cataphractos milites, sed ad Altare, hoc enim mensa illa bellicosa est, de qua prædixit David: *Parasti in conspectu meo mensam, adversus eos, qui tribulant me*, terminataque missa, dum tempus non suppeteret ac communicandos devotos aliquos milites, restantes hostias, corporali involutas, sub lapide quodam abdidit, ut irruentium Barbarorum subtraherent furori ac profanationi. Sed quid accidit? Cæsi, fugatiq; inimici, reducesq; fideles milites ad Ecclesiam, ut comunicarent, repererunt sacras Hostias illas corporali adhærentes, ac undique totas conspersas sanguine. Ob prodigio-

Z 5

digio-

digiosum hunc successum, statim ad Urbem
 num Quartum summum Pontificem legatos
 expediti fuerunt, qui funesto illo implacabile
 lium bellorum tempore mandavit S. The
 mæ Aquinati, ut officium componeret Co
 poris *CHRISTI*, cuius ille instituere
 lebat festivitatem, simili quoque mo
 prodigio, quod contigerat in Diocesi Orv
 tana; *Od. Rin. ann. eccl. a. 1264. n. 26.* quapro
 pter Sanctus ille dictum officium non solum
 accommodavit attemperavitq; temporibus
 miseris sæculi istius, verum etiam futuris
 unde inter alias preces illam etiam ad
 junxit: *O Salutaris Hostia, quæ cæli paradisi
 ostium, bella premunt hostilia, da pro nobis
 auxilium.* S. Cyprianus in epistola paulo aposto
 ricius citata refert, quod fideles illi, qui se
 cingebant ac præparabant ad præliandum pro
 fide cum Tyrannis, certamen inire non per
 mittebantur, nisi prius muniti fuissent lacu
 communionis: *Quos excitamus, & hortamur
 ad prælium, non inermes, & nudos relinquitur
 mus, sed protectione corporis, & sanguine
 Christi muniamus.*

Quam non sumus solliciti de salute cor
 porali? Et illa quoque summum recipit iura
 men ex sacrosancto Missæ sacrificio. In
 tertia oratione, post sacram sumptam com
 munionis

munionem, petimus ac instamus apud Dominum, ut sacrificium istud, *sit tutamentum corporis*. Remigius Antisiodorensis de *celebratione Missæ*, prout legitur in Bibliotheca veterum Patrum Tom. 6. agnoscit illud pro effectu Eucharistiæ propriissimo; *Utraque sanitas ab illa est, anima, & corporis*; & S. Cyprianus de *cæna Domini* plura de hoc subjecto, ac materia scripsit, & inter alia: *Ad totius hominis vitam salutem, proficit. Sanitas summè necessaria est Sacerdoti, utpote qui diu noctuque fatigari debet pro solatio, ac adiutorio animarum, assiduus in confessionibus excipiendis, in vigiliis, in studiis, paratus debet esse ad subeunda incommoda missionum, ad succurrendum moribundis. Si ergo sanitas deficiat, aut ille brevi succumbat, aut debito cum fervore munus suum obire non poterit. Virtus de illo exibat, & sanabat omnes*, scribit de Christo Salvatore Evangelista, dum nobiscum hic in terra versaretur, unde Hæmorrhøissa, quæ per tot annos, tantisque cum expensis tandem incurabilis erat facta, solo fimbriæ vestimenti ejus attractu statim perfectè sanitati restituta fuit: Et non potiore jure sperabimus nos Sacerdotes à CHRISTO Salvatore corporis animæque sanitatem, ex virtute corporis

poris ipsius, qui non tantum leviter ipsum
 attingimus, sed sacris consecrationis verbis
 illi damus esse Sacramentale, ipsum con-
 tractamus, atque intra viscera nostra inco-
 poramus.

Quis dicere, enarrare, aut penetrare po-
 terit, à quantis liberet, præservetq; periculo
 pietas ac devotio erga potentissimum illud
 Sacrificium, nostraque frequens celebratio
 proindeque quanta nostra sit cæcitas, dum
 in illa desidesumus, negligentes, ac foci-
 des? Discipulus in supradicto Serm. 48. alia
 qua verba profert, quæ non oportet fuisse
 præterire aure, cum aptissima sint, ad ex-
 citandum in nobis fervorem, ac devotionem
 erga sacrificium incruentum: *Si illo die, qui
 missam audivisti, incideres in periculum vita-
 tue, tunc securior eris, & DEUS misericor-
 diter de manibus inimicorum te persequen-
 tium eripiet. Vidi DEUM facie ad faci-
 ciem, dicebat Jacob, & salva facta est ani-
 ma mea; recognoscebat utiq; quantum foret
 privilegium, quanta gratia, stetit ante
 ciem DEI, ideoque non solum suam
 vavit vitam, sed etiam cum opulenta
 substantia, omnique numerosa familia ita
 vavit incolumis, ut viderentur esse speciali
 quodam è cælo exercitu defensæ; Castra*

Dei sunt hæc: & super hæc omnia, etiam Fratri reconciliatus fuit, implacabiliter sibi offenso. Et quid, nonne etiam Sacerdos stat facie ante faciem Dei. Quomodo ergo non poterit degere, vivereque securus de quibuscumque periculosis eventibus, ac de salute corporis & animæ?

Caput Sextum.

Ex inruento illo Sacrificio, ac Sacramento, vigorem ac nutrimentum accipiunt plures virtutes Christiana, Sacerdotibus summè necessaria.

SANCTUS Dionysius Areopagita, qui subtilissime discurret de Ecclesiastica Hierarchia, cap. 3. n. 13. in fine insinuat, cur sacerdos æternus supremusque Pontifex instituerit colendissimum Eucharistiæ Sacramentum: *Nostri secum unificam communionem beneficè excogitavit, ea, quæ in nobis humilia sunt, divinissimis suis uniens excellentius, ut & nos ipsi tanquam membra corpori, per ejusdem immaculata ac divina vita identitatem congruamus, ne corruptibilibus necati passionibus, divinis illis sanctissimisque membris incongrui, vite specialique incapaces existimemur. Si nos velimus casti nostri conformem recipere Sanctitatem*